

CÍSAŘSKÁ CESTA

Císařská cesta spojuje vybraná historická divadla v Rakousku a Česku. Trasa začíná ve **Štýrském Hradě** (Graz), který nabízí hned dvě zájezdy – kdykoli dvou částí jednoho státu, habsburské monarchie. Trasa začíná ve **Štýrském Hradě** (Graz), který nabízí hned dvě zájezdy – kdykoli dvou částí jednoho státu, habsburské monarchie. Trasa začíná ve **Štýrském Hradě** (Graz), který nabízí hned dvě zájezdy – kdykoli dvou částí jednoho státu, habsburské monarchie.

Jímavá divadla. V krásné budově Opery (1899) se můžeme seznámit se středoevropským fenoménem, pozoruhodnou tvorbou vídeňských architektů Ferdinanda Fellnera a Hermana Helmeta, kteří mezi lety 1870–1910 postavili přes 40 divadelních budov v celé monarchii a jsou nohelní divadlo (Schauspielhaus, 1776/1823) proti tomu představuje mozaiku několika stavebních stylů 19. i 20. století.

Bohatý divadelní život císařské metropole **Vídně** reprezentuje divadlo Na Vídeňce (Theater an der Wien, 1801/1840/1901), spojené s mnoha důležitými momenty rakouské divadelní historie. Proti proudu Dunaje nás čeká pozoruhodné městské divadlo v **Greinu** (1791), které si vybudovali místní ochotníci a které je dnes nejstarším zachovaným městským divadlem v Rakousku. Zámecké divadlo na Fürstenerbergschem zámku **Vitoraz** (Weitra, 1885) nedaleko soukromého šlechtického divadla, které se z císařské Vídně šířilo na zeměky v celé monarchii.

Výjimečně zachovaná zámecká divadla, která nás čekají po překročení česko-rakouských hranic, nás provázejí do poloviny 19. století. Opravdovým klenotem světového významu je zámecké divadlo v **Českém Krumlově** (1768), dochované v téměř neporušeném stavu se vším vybavením včetně funkční jevištní techniky, dekorací, rekvizit a kostýmů. Příležitostně představují v tomto divadle jsou pro všechny návštěvníky neopakovatelným zážitkem. Druhé nejstarší zámecké divadlo v **Litomyšli** (1798) skrývá kromě půvabného interiéru i soubor dekorací Josefa Platnera, divadelního malíře vídeňského dvorního divadla. Jako obě předchozí, také divadlo na zámku **Katíně** (1851) bylo v minulosti především soukromých ochotnických představení svých majitelů. Proti tomu zámecké divadlo v **Minichově Hradě** (1833) bylo do dnešní podoby upraveno pro významnou schůzku tří císařů. I zde se zachovalo množství původního vybavení včetně historických divadelních kostýmů.

Císařskou cestu zakončuje v **Praze** nejstarší nepřetržitě fungující profesionální divadlo v Čechách, Stavovské divadlo (1783/1859), spjaté se meckého pražského divadla 18. a 19. století.

Minichov Hradě, divadelní kostým, 19. století

ČESKOU REPUBLIKOU A RAKOUSKEM

EVROPSKÁ DIVADELNÍ ARCHITEKTURA

Chcete se o historických divadlech dozvědět více? Navštivte internetovou encyklopedii divadelní architektury! Na adrese **www.theatre-architecture.eu** najdete podrobné informace o více než 350 evropských divadlech včetně bohaté obrazové dokumentace. Jejich počet v průběhu projektu dále poroste a v roce 2016 přinese kompletní přehled evropských historických divadel.

EVROPSKÁ CESTA

Evropská cesta historickými divadly se každý rok rozrůstá. Sledujte jak a zkuste třeba Severní cestu, která vás zavede do jedinečných historických divadel ve Švédsku, Norsku a Dánsku. Jeďte na prázdniny na jih a navštivte nejstarší divadla v Evropě a výjimečná soukromá divadla na **Italské cestě**. Prohlédněte si divadla hlavně z 18. století na **Německé cestě**. A užijte si historická divadla v Belgii, Nizozemí a Velké Británii na **Lamanšské cestě**. Už nyní se můžete těšit na další části cesty, které budeme otvírat v průběhu projektu: **Jadranskou a Francouzskou** (2014), **Baltskou a Iberskou** (2015), **Alpskou a Černomořskou** (2016). Císařskou cestu realizuje Institut umění – Divadelní ústav. E-mail: erht@theatre.cz Informace o všech cestách najdete také na internetu: **www.evropskacesta.info**

PERSPECTIV

Asociace evropských historických divadel PERSPECTIV je hlavním organizátorem projektu Cesta evropskými historickými divadly. Je to nezisková organizace, která napříč Evropou spojuje správce a provozovatele historických divadel a lidi, kteří se o toto téma profesně nebo soukromě zajímají. V rámci své činnosti podporuje ochranu, restaurování, adekvátní využití, propagaci a výzkum této specifické části evropského kulturního dědictví. Více informací: PERSPECTIV · PB 31 11 26 · DE-10641 Berlin · **www.perspectiv-online.org**

PROJEKT EVROPSKÁ CESTA

Divadlo je více než 2500 let jedním ze základních kamenů evropské kultury. V budovách, které pro divadlo vznikly, se zrcadlí naše historie. Najdeme je všude v Evropě a společně tvoří mimořádnou část našeho společného evropského dědictví.

První část **Evropské cesty historickými divadly** byla otevřena už v roce 2007 a cestovatelé i milovníci divadla si ji velmi oblíbili. Evropská Unie se proto rozhodla podpořit v letech 2012–2017 rozšíření projektu na celou Evropu. K jeho realizaci spojilo síly šestnáct partnerů z dvanácti zemí a vytyčili si následující cíle:

- na základě rozsáhlého výzkumu představit vůbec první **online databázi** všech dosud existujících historických divadel;
- vybrat 120 nejzajímavějších a nejlépe zachovaných divadelních budov a spojit je na souvislé **kulturní turistické cestě** napříč Evropou;
- vytvořit **putovní výstavu**, která toto kulturní dědictví představí v kontextu evropských dějin.

Dvakrát ročně budeme otvírat novou část **Evropské cesty**, dokud nebude v roce 2016 kompletní. Databáze se rozrůstá postupně a měla by být dokončena také v roce 2016, zatímco putovní výstava bude k vidění od roku 2015. Důležitou součástí projektu je také vzájemné setkávání expertů a každoroční mezinárodní konference.

Víc informací: www.evropskacesta.info

S podporou programu Kultura Evropské Unie.

Kultura

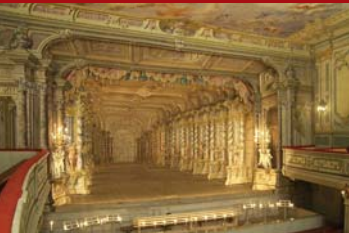
Tento projekt je dotován prostředky Evropské Komise. Tento leták odráží pouze názory autorů, Komise není odpovědná za jakékoli využití informací, které jsou zde uvedeny.

HISTORICKÁ DIVADLA V ČESKÉ REPUBLICE A RAKOUSKU

ČESKÝ KRUMLOV

Zámecké divadlo

Velkolepý hradní a zámecký komplex, součást památky UNESCO, vznikl od 13. století. Za Eggenbergů v 17. století bylo postaveno i zámecké divadlo, ve kterém účinkoval profesionální herecký soubor. Dnešní podobu získalo až při přestavbě za Josefa Adama Schwarzenberga v 60. letech 18. století. Na vnitřním vybavení a výzdobě pracovali převážně vídeňští umělci v letech 1766–1767. V 18. století se v divadle konala soukromá představení knížecí rodiny, v 19. století tu vystupovaly i kočovné společnosti. Jedno z nejstarších a nejlépe dochovaných divadel v Evropě se zachovalo téměř v původním stavu včetně jevištní techniky a osvětlení, dekorací, rekvizit a kostýmů. Po náročném restaurování je od roku 1996 přístupné návštěvníkům. Příležitostná studijní představení umožňují prožít neopakovatelný zážitek barokního divadla v autentických podmínkách. Divadlo je přístupné s průvodcem jako samostatná prohlídková trasa.

Zámecké divadlo · Zámek 59 · 380 01 Český Krumlov · Česká republika
Tel.: (+420) 380 704 721 · E-mail: ceskykrumlov@budejovice.npu.cz · www.zamek-ceskykrumlov.eu
Prohlídky: 10, 11, 13, 14 a 15 (květen–říjen) · max. 20 osob

GREIN

Městské divadlo

Divadlo v Greinu na břehu Dunaje je nejstarší zachované městské divadlo v Rakousku. Místní ochotníci jej v roce 1791 zřídili v dosavadní městské sýpce pro vlastní představení i pro zájezdy profesionálních společností. Vstup do divadla je přes budovu staré radnice (postavena kolem 1563), v které je dnes umístěno muzeum. Z historického vězení, které je součástí muzea, měli vězni dokonce výhled na jeviště. Divadlo má v parteru zachovaná původní zamykatelná sedadla – klíč k nim byl součástí předplatného. Zachována je i výzdoba hlediště a malovaná opona. Profesionální produkce se tu dnes hrají během letního festivalu (Sommerspiele Grein), ochotníci vystupují většinou v listopadu. Za návštěvu stojí také historické centrum města, gotický kostel nebo hrad Grein.

Historisches Stadttheater · Stadtplatz 7, 4360 Grein · Rakousko
Divadlo: Tel.: (+43) (0) 7268 7730 · www.stadttheater-grein.at · Informace, vstupenky: Tourismusverband Grein · Tel. (+43) (0) 7268 7055 · E-mail: info.grein@obersterreich.at
Prohlídky: po–so 9–12, 13.30–17.30, ne / so 13.30–16 (květen–říjen)

KAČINA

Zámecké divadlo

Zámek Kačina, jedna z nejkrásnějších klasicistních staveb v Čechách, byl postaven pro hraběte Jana Rudolfa Chotka. Projekt vypracoval v roce 1796 drážďanský architekt Ch. F. Schuricht. Stavba probíhala v letech 1806–22 pod vedením dalších architektů. Zámecké divadlo je umístěno v bočním pavilonu spolu s nikdy nedostavěnou zámeckou kaplí. I divadlo zůstalo kvůli nedostatku financí dlouho nedokončené. Po průtazích se v něm poprvé hrálo až v roce 1848 a dokončeno a slavnostně otevřeno bylo až o tři roky později. Dalších dvacet let bylo svědkem amatérských představení hraběcí rodiny. Autorem některých her byl i hrabě Rudolf Karel Chotek. Dochovalo se zdobené hlediště, část původní jevištní mechaniky a část dekorací. Divadlo je přístupné s průvodcem jako součást prohlídky zámeckých interiérů.

Zámecké divadlo · Zámek Kačina · Svatý Mikuláš 51 · 284 01 Svatý Mikuláš · Česká republika
Tel.: (+420) 327 571 170, (+420) 602 187 700 · E-mail: nzm.kacina@nzm.cz · www.nzm.cz
Prohlídky: víkendy a svátky 9–16, jinak na objednávku (duben, říjen) · út–ne a svátky 9–16 (květen–září) · na objednávku (min. 10 osob) (listopad–březen)

LITOMYŠL

Zámecké divadlo

Litomyšlský zámek, památka UNESCO, byl postaven v letech 1567–1581. Zámecké divadlo vzniklo v 18. století ve druhém patře, druhé po roce 1791 v přízemí. Stavbou dnešního divadla v letech 1796–1797 uzavřel hrabě Jiří Josef Valdštejn-Vartemberk úpravy zámeckých interiérů. Otevřeno bylo v dubnu 1798 a až do poloviny 19. století v něm probíhal bohatý divadelní život. Členové hraběcí rodiny s přáteli tady hráli pro potěšení své i publika z města konverzační komedie. Divadlo se dodnes zachovalo včetně jevištní mašinérie a osvětlovací techniky. Cenný je soubor dekorací Josefa Platzera, císařského divadelního malíře, autora dekorací pražského Stavovského divadla a vídeňského dvorního divadla. Divadlo je přístupné s průvodcem v rámci prohlídky zámeckých interiérů; část Platzerových dekorací je instalována v expozici hudebních nástrojů ve 2. patře.

Zámecké divadlo · Zámek Litomyšl · Jiráskova 93 · 570 01 Litomyšl · Česká republika
Tel.: (+420) 461 615 067 · E-mail: litomysl@pardubice.npu.cz · www.zamek-litomysl.cz
Prohlídky: víkendy a svátky 10–15 (duben, říjen) · út–ne a svátky 10–15 (květen) · út–ne a svátky 10–16 (červen, září) · út–ne a svátky 10–17 (červenec–srpen) · mimo otvírací dobu na objednávku, pro skupiny nad 10 osob nutná rezervace

MNICHOVO HRADIŠTĚ

Zámecké divadlo

Zámek v Mnichově Hradišti získal svou dnešní podobu v letech 1697–1703. Divadlo ve velkém sále vzniklo pravděpodobně na konci 18. století. Přestavěno bylo v roce 1833, kdy hrabě Kristián Vincenc Arnošt z Valdštejna hostil výjimečnou událost: setkání panovníků Svaté aliance. Na zámku spolu rokovali rakouský císař František I., ruský car Mikuláš I. a pruský korunní princ Bedřich Vilém. Součástí programu byly i tři večery, během kterých v novém divadle vystupovaly soubory pražského Stavovského divadla. V dalších letech bylo místem soukromých zábav hraběcí rodiny. Zachovalo se včetně jednoduché jevištní techniky, částí původního osvětlení, kompletního fondu dekorací a velké sbírky kostýmů. Po opravě bylo otevřeno v roce 1999. Prohlídka divadla s průvodcem se v roce 2013 rozšířila o novou expozici připomínající schůzku monarchů Svaté aliance, mimo jiné s částí sbírky divadelních kostýmů a rekvizit.

Zámecké divadlo · Zámek Mnichovo Hradiště · V Lipách 148 · 295 01 Mnichovo Hradiště · Česká republika
Tel.: (+420) 326 773 098 · E-mail: mhradiste@stc.npu.cz · www.mnichovo-hradiste.cz
Prohlídky: víkendy a svátky 9–15, jinak na objednávku (duben, říjen) · út–ne a svátky 9–16 (květen–září) · na objednávku (leden–březen)

PRAHA

V dlouhém seznamu pražských památek (centrum města je památkou UNESCO) mají divadla své důležité místo. Neorenesanční budova Národního divadla (J. Zitek, 1881, po požáru J. Schulz, 1883) byla od počátku manifestem českého národního života a na její bohaté výzdobě se podíleli nejlepší umělci té doby. Památkou na německy hrané divadlo je dnešní Státní opera (původně Neues Deutsches Theater, později Smetanovo divadlo), budova vídeňských architektů F. Fellnera a H. Helmera (1887). Hudební divadlo Karlín s bohatým neobarokním hledištěm (Divadlo Varieté, 1881, přestavba 1897) navazuje na tradici operetního divadla, zatímco Vinohradské divadlo (1907) se věnuje převážně činohře. Pamětníkem více než dvou staletí pražského divadla je nejstarší divadelní budova ve městě, „Stavovské divadlo“.

PRAHA

Stavovské divadlo

Jedno z nejstarších evropských divadel, ve kterém je od roku 1783 nepřetržitý divadelní provoz. Stavbu z podnětu a na náklady Františka Antonína Nostitz-Rienecka, nejvýznamnějšího zemského úředníka, vedl v letech 1781–1783 císařský dvorní architekt a stavitel A. Haffenecker. Divadlo se otevřelo 21. dubna 1783 jako „Hraběcí Nostitzké Národní divadlo“. Po prodeji zemským stavům v r. 1798 se přejmenovalo na Stavovské divadlo a než se k tomuto názvu v roce 1991 vrátilo, neslo i další jména. Krátce po otevření se tady odehrály premiéry dvou Mozartových oper napsaných přímo pro Prahu: Dona Giovanniho (1787) a La Clemenza di Tito (1791). Dnešní podobu divadlu vtiskly přestavby v 19. století. V roce 1859 bylo divadlo zvýšeno o patro a do zvýšeného hlediště byla přidána nová galerie; výzdoba hlediště byla upravena i v roce 1882. Od 1920 je Stavovské divadlo druhou scénou Národního divadla.

Stavovské divadlo · Ovocný trh 1 · 110 00 Praha 1 · Česká republika
Tel.: (+420) 224 901 448 · E-mail: dotazy@narodni-divadlo.cz · www.narodni-divadlo.cz
Prohlídky: po domluvě: Vladislava Bruderová · Tel.: (+420) 224 902 231 · E-mail: v.bruderova@narodni-divadlo.cz

ŠTÝRSKÝ HRADEC

Činoherní divadlo

Divadlo jako mozaika uplynulých 250 let: divadlo bylo otevřeno jako „Stavovské divadlo“ na náklady místních stavů v roce 1776. Z původní podoby se zachovala jen fasáda, zbytek podlehl požáru v roce 1823. Klasicistní hlediště je z roku 1825, kdy bylo divadlo znovu otevřeno. Jedná se o jediný zachovaný příklad divadla italského typu (s lóžemi až do stropu) v Rakousku. Po velké rekonstrukci bylo divadlo znovu otevřeno v roce 1964, z této doby pochází současná podoba foyeru a schodiště. Úpravy proběhly i v hledišti, takže návštěvníci mohou zkusit rozlišit původní a novější prvky. Představení, která se konají téměř denně, jsou pochoptitelně současná.

Schauspielhaus Graz GmbH · Hofgasse 11 · 8010 Graz · Rakousko
Tel. (vstupenky): (+43) (0) 316 8000 · E-mail: tickets@buehnen-graz.com · www.schauspielhaus-graz.com
Prohlídky: na objednávku · E-mail: presse-sh@schauspielhaus-graz.com

Za podpory:

NADACE
BAROKNÍHO DIVADLA
ZÁMKU
ČESKÝ KRUMLOV

ŠTÝRSKÝ HRADEC

Opera

Opera ve Štýrském Hradci (Graz) patří k nejkrásnějším operním domům v Evropě. Na Císařské cestě skvěle zastupuje divadlo architektů Ferdinanda Fellnera a Hermanna Helmera, kteří postavili v celé rakousko-uherské monarchii téměř 50 divadelních budov. Opera, otevřená v roce 1899, se pyšní feudálním foyerem ve stylu Fischera z Erlachu a hledištěm, ve kterém se spojil italský lóžový systém s francouzským balkónovým schématem. Přestože kapacita hlediště je 1200 diváků, všichni mají blízko k dění na jevišti. Divadlo nabízí v každé sezoně okolo 200 představení oper, operet, muzikálů, baletu a koncertů. Opera leží na oblíbeném náměstí Císaře Josefa blízko starého města a je tak dobrým startem pro návštěvu městského centra (památky UNESCO) a eggenberského zámku.

Oper Graz · Kaiser-Josef-Platz 10 · 8010 Graz · Rakousko
Tel.: (+43) (0) 316 8008 1234 · E-mail: oper@oper-graz.com · www.oper-graz.com · www.facebook.com/OperGraz

Prohlídky: každá první sobota v měsíci v 17 (září–červen), nebo na objednávku

VÍDEŇ

Vídeň je město hudby a divadla (centrum města je také památkou UNESCO). Obě nejslavnější vídeňská divadla, Státní opera (1869) a Burgtheater (1888), se mohou pochlubit bohatě zdobenými fasádami, schodišti a foyery z pozdního 19. století, jejich hlediště byla upravena v 50. letech 20. století. Ronacher (1872), dnes hudební divadlo, a Volkstheater (1889), kde se hraje činohra, jsou stavby známých rakouských architektů Ferdinanda Fellnera a Hermana Helmera. Nejstarší rakouské divadlo, zámecké divadlo Marie Terezie v Schönbrunnu (1747/1767), není bohužel návštěvníkům přístupné, na vaši návštěvu naopak čeká Rakouské divadelní muzeum nedaleko Státní opery. V Raimund Theater (1893) jsou uváděny hlavně muzikály, zatímco Volksoper (1898) a „Theater an der Wien“ jsou zasvěceny opeře a operetě.

VÍDEŇ

Divadlo na Vídeňce (Theater an der Wien)

Divadlo na Vídeňce vzniklo v roce 1801 z popudu Emanuela Schikanedera, Mozartova libretisty a prvního představitele Papage-na z opery kouzelná flétna. Další dvě století bylo ohniskem nejdůležitějších událostí rakouského divadla. Beethovenův Fidelio, Nestroyovy frašky, velká díla zlatého a stříbrného věku operety (např. Netopýr nebo Veselá vdova) a nakonec oblíbené rakouské muzikály Elisabeth a Mozart – to vše mělo premiéru právě zde. Divadlo je situováno ve dvoře obytných domů a má jen jednu vlastní fasádu. Hlediště si i po úpravách zachovává podobu z roku 1840, s malovanou oponou z 1864. Vstup do divadla upravovali v roce 1901 architekti ateliéru Fellner & Helmer. Od roku 2006 je Divadlo na Vídeňce opět zasvěceno opeře a celoročně uvádí výjimečné operní inscenace.

Theater an der Wien · Linke Wienzeile 6 · 1060 Wien · Rakousko
Tel. (vstupenky): (+43) (0) 1 588-85 · Tel. (informace): (+43) (0) 1 588-30-660 · E-mail: oper@theater-wien.at · www.theater-wien.at/index.php/de/fuehrungen1 · www.youtube.com/user/theateranderwien · www.facebook.com/TheateranderWien
Prohlídky: aktuální termíny na internetové stránce · skupiny na objednávku

VITORAZ

Zámecké divadlo

Městečko Vitoraz (Weitra), které leží nedaleko česko-rakouské hranice, bylo založeno pod stejnojmenným hradem v letech 1201–1208 Hadmarem II. z Kuenringu; až do roku 1289 patřilo k českému království. Kolem roku 1600 přestavěl císařský stavitel Pietro Ferrabosco hrad do podoby renesančního zámku. V zámeckém muzeu, v muzeu piva, ve stálé expozici o železné oponě nebo v zámeckém divadle můžete strávit celý den. Fürstenbergové, kteří zde sídlí od roku 1606, zřídili zámecké divadlo už v 18. století. V roce 1885 ho landkrabě Eduard Egon Fürstenberg nechal upravit do dnešní podoby. Jednoduchý obdélný sál s balkónem a s hlavní lóží podél zadní stěny vybavil vídeňský architekt A. Führer elegantním dekorem v bílé a zlaté. Za návštěvu stojí také staré město se středověkými hradbami nebo muzeum v textilní továrně.

Schlosstheater Weitra · Schloss Weitra · 3970 Weitra · Rakousko
Tel.: (+43) (0) 2856/3311 · E-mail: schloss.weitra@aon.at · www.schloss-weitra.at
Prohlídky: st–po 10–17.30 (květen–říjen) · skupiny po dohodě celý rok